

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **P., s.r.o.**, so sídlom v B., proti povinnému **M. P.**, bývajúcemu v P., zastúpenému JUDr. A. C., advokátkou so sídlom v B., o vymożenie **344,55 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 6 Er 212/2008, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom z 24. augusta 2009 č.k. 6 Er 212/2008-12, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom z 24. augusta 2009 č.k. 6 Er 212/2008-12 a uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 7. decembra 2009 sp. zn. 13 CoE 140/2009 a vec vracia Okresnému súde Žiar nad Hronom na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žiar nad Hronom na základe návrhu oprávneného poverením z 27. februára 2008 sp. zn. 6 Er 212/2008 poveril súdneho exekútora JUDr. R. K. vykonaním exekúcie proti povinnému na vymożenie 10 380 Sk (344,55 €) s príslušenstvom, trov predchádzajúceho konania 3 886 Sk a trov exekúcie na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti S. a.s., B. z 30. októbra 2007 sp. zn. SR 7928/2007 (ďalej len „exekučný titul“).

Povinný podaním z 1. júla 2009 navrhol zastaviť exekučné konanie z dôvodu, že označený exekučný titul založil jeho povinnosť na podklade zmluvy o úvere z 25. januára 2007 uzavretej medzi účastníkmi konania, ktorá je typom spotrebiteľskej zmluvy, obsahujúcej tak nerovnosť podmienok strán zmluvy aj rozpor s dobrými mravmi, jednak v rozsahu úhrady vypožičanej sumy, ako aj ohľadne výšky úrokovej sadzby.

Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením z 24. augusta 2009 č.k. 6 Er 212/2008-12 návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietol. V odôvodnení uviedol, že pri poverení exekútora na vykonanie exekúcie súd neskúma vecnú správnosť exekučného titulu. Povinný mal možnosť do 30 dní od doručenia rozhodcovského rozsudku podať žalobu na príslušnom súde a domáhať sa jeho zrušenia z dôvodov uvedených v § 40 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.“). Uvedený rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť, stal sa vykonateľným a je spôsobilým exekučným titulom. K námietke povinného o neplatnosti zmluvy o úvere pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka) súd uviedol, že v exekučnom konaní takéto námietky nemôžu byť predmetom posudzovania; sporné otázky týkajúce sa platnosti takejto zmluvy rieši súd v sporovom konaní na základe žaloby podanej dotknutou osobou.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo 7 decembra 2009 sp. zn. 13 CoE 140/2009 odvolanie povinného podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol z dôvodu, že smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné (§ 202 ods. 2 O.s.p.).

Proti uzneseniu okresného súdu na základe podnetu povinného podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) a žiadal napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietal, že exekučný súd pri rozhodovaní o návrhu povinného na zastavenie exekúcie nepostupoval v súlade s ustanoveniami § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 písm. c/ a § 33 ods. 2 druhá a tretia veta zákona č. 244/2002 Z.z. Exekučný súd neskúmal, či rozhodcovský súd aplikoval ustanovenia chrániace spotrebiteľa pred nekalými podmienkami a či úverová zmluva neporušuje § 4 ods. 2 písm. j/ a § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z.

o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 258/2001 Z.z.“) a § 33 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. (najmä z hľadiska rešpektovania zásad vyplývajúcich z článku 3 prílohy Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Podľa názoru generálneho prokurátora mal exekučný súd v súlade s § 45 ods. 1 písm. b/, c/ zákona č. 244/2002 Z.z. skúmať, či rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, odporujúce dobrým mravom alebo vyplývajúce z nekalej zmluvnej podmienky, ktorá nebola v úverovej zmluve medzi kontrahentmi individuálne dohodnutá. Exekučný súd ale takto nepostupoval. Až po preskúmaní exekučného titulu v naznačenom smere bolo možné posúdiť, či ním povinnému uložená povinnosť vyplývajúca zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola čo do výšky istiny a úrokov v súlade s dobrými mravmi. Spôsobilosť exekučného titulu na uspokojovanie nárokov oprávneného je „permanentnou“ podmienkou pre celú dobu exekúcie. Ak by exekučný súd zistil, že exekučný titul ukladá povinnému plnenie právom nedovolené alebo odporujúce dobrým mravom, „nemal udeliť poverenie na vykonanie exekúcie alebo v neskoršom štádiu konania túto zastaviť“.

Povinný sa vo vyjadrení k dovolaniu stotožnil s dôvodmi mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora. Uviedol, že § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. nielenže výslovne umožňuje na návrh preskúmať v exekúcii rozhodcovský rozsudok podľa vypočítaných kritérií, ale priamo exekučnému súdu ukladá, aby ex officio sám tak urobil. Určenie dôvodov a rozsahu, v akom sa na účinky materiálnej právoplatnosti nemá prihliadať, patrí zákonu a súdu nepatrí skúmať vhodnosť či nevhodnosť zákonodarcom zvoleného riešenia, pokiaľ nie je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi alebo medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené v súlade so zákonom (čl. 125 ods. 1 písm. a/ a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Uvedené ustanovenie zakotvuje prieskumnú právomoc exekučného súdu, resp. súdu rozhodujúceho vo veci výkonu rozhodnutia. Účinky materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku v zmysle § 35 zákona č. 244/2002 Z.z. je tak potrebné na účely § 45 tohto zákona vo vzťahu k exekučnému súdu vylúčiť; exekučný súd je teda pri postupe podľa § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. oprávnený hľadiť na rozhodcovský rozsudok tak, akoby materiálne právoplatný nebol a môže ho preskúmať

z hľadísk vyjadrených v uvedenom ustanovení aj čo do jeho materiálnej správnosti. Z uvedených dôvodov navrhol vyhovieť dovolaniu generálneho prokurátora, zrušiť napadnuté uznesenie exekučného súdu a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Oprávnený písomné vyjadrenie k dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako boli v mimoriadnom dovolaní označené, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na posúdenie dovolacieho dôvodu uvedeného výslovne v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných

v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vždy vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Žiadna z týchto väd nebola v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky namietaná a v konaní o tomto opravnom prostriedku nevyšla najavo. Dovolací dôvod v zmysle § 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p. preto nie je daný.

V posudzovanej exekučnej veci sa vymáha plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy (zmluva o úvere) na základe exekučného titulu, ktorým je právoplatný a vykonateľný rozsudok rozhodcovského súdu. Okresný súd na návrh oprávneného poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie proti povinnému na vymoženie 10 380 Sk (344,55 €) s príslušenstvom, trov predchádzajúceho konania 3 886 Sk a trov exekúcie na základe vyššie uvedeného exekučného titulu. Napadnutým uznesením z 24. augusta 2009 č.k. 6 Er 212/2008-12 exekučný súd zamietol návrh povinného na zastavenie exekúcie, pričom vychádzal z názoru, že podstatou poverenia pri vykonávaní exekúcie nie je skúmanie oprávnenosti uplatneného nároku; právoplatným a vykonateľným rozsudkom rozhodcovského súdu, ktorý je exekučným titulom, je súd viazaný a neprislúcha mu meniť konkrétne uloženú povinnosť v tomto rozhodnutí.

Pre účely preskúmvanej veci treba uviesť, že doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 zákona č. 244/2002 Z.z.). Účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku v prípadoch uvedených v § 40 ods. 1 písm. a/ až j/ zákona č. 244/2002 Z.z. Tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov (§ 44 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z.). Súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu

podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví a/ z dôvodov uvedených v osobitnom predpise, b/ ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/ alebo c/ ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom (§ 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z.). Súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b/ alebo c/ (§ 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z.).

Vzhľadom na to, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu, účinky rozhodcovského rozsudku majú ten dôsledok, že exekučný súd musí s takýmto rozsudkom nakladať rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu. V opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne uplatnil rozdielny procesný postup v prípade, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného všeobecným súdom a iný prístup, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného v rozhodcovskom konaní. Konkrétne to teda znamená, že rozsudkom rozhodcovského súdu je exekučný súd viazaný rovnako, ako je viazaný rozsudkom všeobecného súdu. Vyplýva to z § 159 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány. To isté teda platí aj v prípade, ak ide o rozsudok rozhodcovského orgánu.

Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul opatrený potvrdením o jeho vykonateľnosti, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či rozhodnutie (iný titul) je z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia – určitosti, zrozumiteľnosti a presnosti označenia subjektov práv a povinností a vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa

má nútene vykonať). V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom. Ani v prípade pasívneho správania účastníka v konaní, v ktorom bol exekučný titul vydaný, nemôže exekučný súd naprávať prípadné chyby a nedostatky exekučného titulu. V súlade so zásadou rovnocennosti platí vyššie uvedené bez ohľadu na to, či exekučným titulom je rozsudok, ktorý vydal všeobecný súd alebo rozhodcovský súd.

Exekučný súd je však v exekučnom konaní zo zákona oprávnený a povinný preskúmať rozhodcovský rozsudok z hľadísk, ktoré sú vymedzené v § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. Toto zákonné ustanovenie umožňuje exekučnému súdu preskúmať aj materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku. Ak exekučný súd zistí naplnenie niektorého z dôvodov uvedených v § 45 zákona č. 244/2002 Z.z., je povinný exekučné konanie zastaviť bez ohľadu na to, v akom štádiu (fáze) sa exekučné konanie nachádza; vydanie poverenia na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi, vydanie upovedomenia o začatí exekučného konania, či vydanie exekučného príkazu a samotné uskutočňovanie exekúcie jednotlivými spôsobmi uvedenými v § 63 Exekučného poriadku sú z tohto pohľadu právne irelevantné. Ustanovením § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. však nie je vylúčená možnosť exekučného súdu zastaviť exekúciu za splnenia predpokladov uvedených v § 57 Exekučného poriadku.

Pokiaľ ide o spotrebiteľské zmluvy (ako je tomu v danom prípade) treba uviesť, že preskúmanie správnosti rozhodcovského rozsudku exekučným súdom je možné, len pokiaľ ide o dôvod uvedený v 45 ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z.z. (rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom). Z uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že rozpor s dobrými mravmi je viazaný na plnenie a nie iba na to, či samotná spotrebiteľská zmluva obsahuje neprijateľnú podmienku; nie každá skutočnosť hodnotená ako neprijateľná podmienka spôsobuje aj rozpor plnenia s dobrými mravmi. Rozhodujúcim bude len, či plnenie, ktoré má byť vykonané, odporuje alebo neodporuje dobrým mravom; len tento zákonný dôvod umožňuje zastaviť exekučné konanie.

Dovolací súd v súvislosti s pojmami uvedenými v § 45 zákona č. 244/2002 Z.z., a to „zastaví výkon rozhodcovského rozsudku“ a „zastaví exekučné konanie“ považuje za potrebné na záver poznamenať, že nie je dôvodom ich pre daný prípad rozlišovať, nakoľko každý rozhodcovský rozsudok sa vykonáva prostredníctvom exekúcie podľa Exekučného poriadku (viď § 251 ods. 1 O.s.p.).

Keďže súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na právnych záveroch, ktoré nezodpovedajú právnemu posúdeniu veci považovanému dovolacím súdom za správne a vec neposudzoval z hľadísk uvedených v § 45 zákona č. 244/2002 Z.z., Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie prvostupňového súdu zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) a vec vrátil Okresnému súdu Žiar nad Hronom na ďalšie konanie. Zároveň ako súvisiace zrušil tiež uznesenie odvolacieho súdu odmietajúce odvolanie proti mimoriadnym dovolaním napadnutému uzneseniu súdu prvého stupňa.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. septembra 2011

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková